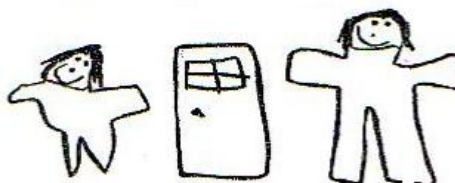

ÅRSPLAN FOR 2013 - 2017 KNAUSEN BARNEHAGE

Glade voksne Glade barn

Sammen for den gode Barndom

Innholdsfortegnelse

Velkommen til Knausen Barnehage	2
Lov om barnehager	3
Visjon	4
Hovedmål	6
Sosial kompetanse, oppdragelse, omsorg, lek og læring	7
Barns medvirkning.....	9
Grunnleggende arbeidsmetoder.....	10
Fag og satsningsområder	11
Dagsrytmen	14
1 – åringen	15
2 – åringen	16
3 – åringen	17
4 – åringen	18
5 – åringen	19
Tradisjoner	20
Samisk språk og kultur og andre kulturer	21
Samarbeid med barnas hjem	22
Samarbeid – skole, barnevern, helsestasjon og PPT	23
Planlegging, dokumentasjon og vurdering	24
Barndomsminner	25

VELKOMMEN TIL KNAUSEN BARNEHAGE

Vi vil ønske gamle og nye barn, foreldre og ansatte velkommen til et nytt barnehageår i Knausen barnehage!

Knausen barnehage startet opp i juli 1991 som et andelslag, og ble kommunal august 1999.

Barnehagen har 3 avdelinger med plass til 54 barn i alderen 0-6 år, og har 10 faste årsverk.

GRUBESTUA : 0-3 år

BJØRNEHIET: 3-6 år

HAREPUS : 0-4 år

Vi har igjen valgt å lage en plan som går over 3 år. Det skaper kontinuitet, progresjon, helhet og forutsigbarhet i tilbudet til barn, foreldre og personale.

Planen er et overordnet og praktisk verktøy for personalet som skal arbeide her i disse tre årene. Denne langtidsplanen er i denne perioden svært praktisk, konkret og målbar med tanke på resultater.

Planen et viktig dokument for samarbeidet med foreldrene. De er ansvarlige for barnas oppdragelse og skal ha stor medvirkning.

I tillegg skal planen gi konkret informasjon til: eier, politikere, kommunens ansatte og barnehagens samarbeidspartnere.

3-årsplanen bygger på barnehageloven og rammeplan for barnehager, Sør-Varanger kommunes vedtekter for barnehager og barnehageplan.

LOV av 17. juni 2005 nr 65 OM BARNEHAGER – BARNEHAGELOVEN § 1 Formål:

"Barnehagen skal i samarbeid og forståelse med hjemmet ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling. Barnehagen skal bygge på grunnleggende verdier i kristen og humanistisk arv og tradisjon, slik som respekt for menneskeverdet og naturen, på åndsfrihet, nestekjærlighet, tilgivelse, likeverd og solidaritet, verdier som kommer til uttrykk i ulike religioner og livssyn, og som er forankret i menneskerettighetene."

"Barna skal få utfolde skaperglede, undring og utforskertrang. De skal lære å ta vare på seg selv, hverandre og naturen. Barna skal utvikle grunnleggende kunnskaper og ferdigheter. De skal ha rett til medvirkning tilpasset alder og forutsetninger."

"Barnehagen skal møte barna med tillit og respekt, og anerkjenne barndommens egenverdi. Den skal bidra til trivsel og glede i lek og læring, og være et utfordrende og trygt sted for fellesskap og vennskap. Barnehagen skal fremme demokrati og likestilling og motarbeide alle former for diskriminering."

RAMMEPLAN FOR BARNEHAGEN

Redegjør for barnehagens samfunnsmandat. Innholdet i barnehagen skal bygge på et helhetlig læringssyn, hvor omsorg, lek og læring er i fokus. Arbeid med språklig og sosial kompetanse og 7 fagområder er sentrale oppgaver.

KNAUSEN BARNEHAGES VISJON

Sør-Varanger kommune har en visjon som sier : "Grensesprengende barnehager i en grensesprengende kommune". Vi arbeider for å være grensesprengende!

Vi arbeider etter viktige VERDIER: vi skal være:

Engasjerte, grensesprengende, modige, serviceorienterte, tilgjengelige og helhetstenkende.

I tillegg til den overordnede visjonen i kommunen, har vi i flere år arbeidet etter en egen visjon for barnehagen vår.

Ved revidering av årsplanen valgte vi å endre på siste delen.

Visjonen for Knausen barnehage skal fortelle hver og en av oss voksne som arbeider her HVORFOR vi går på jobb! Hver eneste voksen har ansvaret for at vi oppnår dette!

GLADE VOKSNE GLADE BARN – SAMMEN FOR DEN GODE BARNDOM

Vi voksne her i barnehagen skal gjøre hverandre gode og ta vare på hverandre; hjelpe og støtte hverandre i hverdagen, som til tider kan være både hektisk og uforutsigbar.

Vi skal SE hverandre og gi konstruktive tilbakemeldinger, være åpne og bevisste voksne som reflekterer over hvordan vi er i relasjoner, handlinger og væremåte både mot barna, foreldre og hverandre som kollegaer.

Vi er veldig bevisste på at det er vi voksne i personalgruppa som har avgjørende betydning i forhold til kvaliteten i barnehagen - om vi har glade barn her!! Og det skal vi arbeide hardt for å ha - hver eneste dag!!

For at vi skal klare dette hver eneste dag, arbeider vi bevisst og målrettet med arbeidsmiljøet på flere plan, med evaluering og refleksjon som metoder. For å nå dette målet om glade barn - å gi barna en god barndom, er vi HELT avhengige av at også ANDRE voksne samarbeider nært og godt med oss. Først og fremst er dere foreldre/foresatte svært viktige. Dere har ansvar for oppdragelsen, som omfatter barnets utvikling på alle områder. Vi møter dere hver dag i bringe-og hentesituasjonene - unik arena for utveksling av informasjon til barnets beste. Barna og vi trenger at dere engasjerer dere i hverdagen her; leser planer/info, kommer på foreldresamtaler/møter og at dere har med det utstyret/klær som barna trenger til alle årstider/aktiviteter. Vi trenger også at voksne i hjelpeapparatet ser barna og deres behov når det er nødvendig - og på et tidligst mulig tidspunkt sette i gang utviklende tiltak.

HOVEDMÅL FOR KNAUSEN BARNEHAGE

I flere år har vi voksne i barnehagen arbeidet med basale mål som vi mener er grunnleggende for barnas tilegning av kunnskap, holdninger og verdier. For den gode barndommen – for barnas følelse av egenverd.

TRYGGHET

Barna skal føle seg velkommen i barnehagen. En kjent voksen skal ta imot barn og foreldre om morgenen. Vi arbeider for å være involverende, stabile, forutsigbare voksne som barna har tillit til, bevisste og positive forbilder, og voksne som tar barna med i diskusjoner som gjelder barnas egen hverdag. Regler og grenser skal være forutsigbare, og gjennomløpende være gjenstand for diskusjoner i barne- og voksegruppa. Faste daglige læringssituasjoner/rutiner og tradisjoner er med på å skape trygghet for barn og voksne.

OMSORG

Barna skal oppleve oss voksne som nære omsorgspersoner. Hver voksen har et spesielt ansvar for sine primærbarn. Barna skal bli sett og møtt ut fra egen personlighet, egne interesser, kompetanse og utviklingsnivå. Vi voksne skal møte barna med en anerkjennende holdning, som gir rom for ulikheter. Barna skal oppleve mestring, og utvikle en god selvfølelse samtidig som de lærer å ta hensyn til, og ha respekt for andre. Vi skal ta barna på alvor; respektere, hjelpe, støtte, motivere og utfordre dem. Se, lytte, gi fysisk kontakt og ha tid til det enkelte barn.

TRIVSEL

Barna skal føle at de er betydningsfulle og viktige for fellesskapet i barnehagen. Få oppleve at deres mening teller, samtidig bli bevisstgjorte på konsekvenser for egne handlinger. Voksne skal arbeide for å motvirke avvising, mobbing og vold, og lære barna strategier for god samhandling og utvikle barnas sosiale kompetanse. Humor, glede og latter skal ha stor plass!!

Interesserte, engasjerte og reflekterte voksne skal være gode modeller og forbilder i hverdagen. Barna skal få oppleve at de er en del av gruppa, føle tilhørighet og tilknytning til barn og oss voksne her i barnehagen.

Vi skal arbeide for at alle barna får en venn/venner her.

VENNSKAP

Barnehagen skal legge til rette for god og variert lek, som får frem fantasien, skapergleden og livsgleden. Barna skal få utvikle sine samspillferdigheter, sosiale og språklige kompetanse som skal gjøre de i stand til å samhandle positivt med andre i ulike situasjoner. Barna skal delta i lek og aktiviteter med jevnaldrende på avdeling, og i grupper på tvers av avdelingene, både etter eget ønske og i strukturerte sammenhenger. Voksne skal legge til rette for et stimulerende fysisk miljø, både ute og inne, og sørge for at det blir gode muligheter for god lek og at vennskap oppstår og utvikles.

SOSIAL KOMPETANSE, OPPDRAGELSE, OMSORG, LEK OG LÆRING

Barn lærer gjennom alt de opplever og erfarer; gjennom sanseinntrykk og egne handlinger, gjennom samspill med og iakttagelser av andre barn og voksne. Barn mellom ett og seks år er midt i den viktige læringsprosessen om seg selv som person. Det er det daglige sosiale spillet som danner rammen rundt denne læringen.

De første bilder av seg selv får barnet ved å se seg selv med andres øyne. Skal barn utvikle et positivt selvbilde, må mennesker som har betydning for det møte barnet med en positiv og anerkjennende holdning. Barnehagen skal gi barn troen på seg selv og andre. Barnet skal bli møtt som den personen det er, og selv lære seg å respektere andre til tross for forskjellighet. Lære menneskelig likeverd og toleranse! Barnehagen er en viktig arena med tanke på å forebygge diskriminering og mobbing. Barnehagen har laget egen tiltaksplan mot mobbing.

Det er vi voksne som er ansvarlig for miljøet i barnehagen; inne på de ulike avdelingene, i gruppene og med enkeltbarnet. Relasjonen mellom voksne og barn skal preges av nærhet, innlevelse, lydhørhet og evne og vilje til samspill. Vi voksne skal skape et inkluderende arbeidsmiljø; et godt klima både for voksne og barn. Trivsel er en forutsetning for å kunne utvikle seg og lære, og føle glede over livet.

Gjennom samspill og handlinger tar barnet opp i seg kunnskaper, holdninger og verdier fra omgivelsene. Samtidig er barnet selv med på å prege miljøet med sine handlinger og personlighet.

Læringen skjer både formelt og uformelt i hverdagen.

Den formelle læringen er ofte organisert og voksenstyrt hvor hensikten med aktiviteten er klar og planlagt. Eks. samlingsstund eller temaarbeid.

Formell læring skjer også i de daglige læringssituasjonene/rutinesituasjonene; lære å smøre på brødet eller kle på seg lua. Prate om fargen på klærne, eller hvor mange fingrer barna putter i vottene. Voksne er bevisst på dette!

Uformell læring skjer mer spontant, i "her og nå" situasjoner. Ofte i de daglige læringssituasjonene (rutinesituasjoner), lek og sosialt samspill.

Men også i strukturerte læringssituasjoner oppstår det stadig umiddelbare og ikke planlagte hendelser/opplevelser som gir barna viktig erfaring og læring - medlæring. Medlæringen er ikke like planlagt fra de voksnes side, og kan være forskjellig fra barn til barn i forhold til samme læringssituasjon.

Emner som behandles, eksemplene som de voksne bruker, språkbruken, arbeidsformene og hele miljøet er sider av barnehagens innhold og læring.

Gjennom arbeid med de syv fagområdene, oppdragelse, omsorg, lek og læring skal vi som en god barnehage gi barna sosial kompetanse og ei god barndomstid her. Vi prøver å skape sammenheng, utvikling og helhet i arbeidet.

Leken skal ha en fremtredende plass i barnehagen. Leken har egenverdi, og er spesielt viktig for barnekulturen. Gjennom lek får barna grunnleggende livs- og læringskompetanse, samtidig som vennskapsbånd etableres.

Å delta i lek og få venner er grunnlaget for trivsel og har stor betydning for en god barndom. Barnehagen skal legge forholdene til rette for at god, variert og stimulerende lek kan oppstå og utvikles, også med tanke på likestilling mellom kjønnene, og på tross av ulike kulturer.

Vi voksne arbeider for at alle skal få en venn/venner her i barnehagen. Vi observerer systematisk samspillet mellom barna, barn/voksen, og mellom de voksne.

- Barna skal få kunnskaper, ferdigheter og holdninger på ulike plan; grunnleggende kompetanse for sine framtidige liv. Evne til å gå inn i lek og samspill med andre på en positiv måte; leve seg inn i egen og andres situasjon.
- Barna skal få oppleve mestring, utvikle god selvfølelse og føle glede over livet - livskvalitet.
- Jenter og gutter skal oppmuntres til å delta i alle aktiviteter i barnehagen. Handlingsplan for likestillingsarbeidet ble laget våren 2012.

ORGANISERING - METODER:

- inne på den enkelte avdeling hvor hele barnegruppa er tilstede
- besøk på andre avdelinger
- jente - og guttegrupper
- barna på avdelinga blir delt inn i grupper etter alder og modenhet
- på tvers av avdelingene etter alder og modenhet; 4-årsgruppa
- i mindre grupper uavhengig av avdeling, alder og modenhet - alene med en/flere voksne; f.eks. arbeide med lek og vennskap, selvfølelse
- ett barn - en voksen/ grupper for barn med spesielle behov
- førskolegruppe

Gjennomføringen skjer i ulike situasjoner:

- voksenstyrte aktiviteter
- i dagligdagse lærings situasjoner/rutinesituasjoner
- i frileken
- i samarbeid med foreldre - bedrifter og nærmiljø

BARNES MEDVIRKNING

Barnehageloven § 3 sier at barn har rett til å uttrykke seg og få innflytelse på alle sider ved sitt liv i barnehagen. Barna skal være aktive i planlegging og evaluering av barnehagens drift. Alder og modenhet skal være bestemmende for hvor omfattende medvirkningen skal være.

Dette krever at vi voksne er åpne for barns innspill, at vi bekrefter barnet, har innlevelse, er tolerante og lar oss påvirke!

Vi må se og lytte, være anerkjennende og vise interesse for hvem barnet er.

Barn og voksne er likeverdige som individer, men det er vi voksne som er ansvarlig for barnets ve og vel, og som må vite hva barnet trenger og har bruk for. Demokrati i barnehagen innebærer frihet til å gjøre egne valg, øve innflytelse og ta hensyn til andre.

De minste barna uten verbalt språk, må vi gå nærmere inn på; observere barnet i hverdagen og tolke barnets kroppsspråk. Vanligvis kommer det tydelig frem hva barnet vil og liker, noe vi skal ta hensyn til i hverdagen/"her og nå" situasjoner, og når vi planlegger tema.

De større barna kan uttrykke seg mer språklig, og dermed være med å styre sin egen hverdag på flere måter.

KONFLIKTLØSNINGSMODELLEN vi bruker oppfordrer barn til å involvere seg og tenke nye løsninger, både av hensyn til seg selv og andre. Samtidig som den er med på å forebygge mobbing. Alle blir tatt på alvor og får si sin mening. Barnet må selv være med på å ta et ansvar, bli bevisst på egne handlinger og hvilke konsekvenser disse har for andre mennesker og barnet selv.

MORRAMØTE

Informasjon til hele barnegruppa på avdelingen om dagens planer og gjøremål. Involvering, forutsigbarhet og medbestemmelse. Barna velger aktiviteter.

REGLER

Barna skal være med å avgjøre hvilke regler og grenser som skal gjelde i barnehagen og hvorfor det er nødvendig med disse. Diskutere konsekvenser når ikke disse følges. Vi skal også lage voksenregler.

PLANLEGGING - EVALUERING

Voksne skal bestemme rammene rundt, mens barna skal være med på å bestemme deler av innholdet.

Voksne må ta hensyn til at barna lever i nuet, og at det som skjer "her og nå" er viktig og avgjørende for valgene.

Evaluering av innholdet må gjøres snarest mulig etter avsluttet aktivitet, for å få best mulig tilbakemelding.

BARNEMØTE - hver uke hvor barna er med å bestemmer innhold, samtidig som den voksne prøver å få barna til å sette ord på trivsel i egen hverdag.

GRUNNLEGGENDE ARBEIDSMETODER:

KVELLO-MODELLEN ble vedtatt i kommunestyret 17.03.10.

Hovedmålet er å sikre en praktisk gjennomføring basert på nyeste forskning som ivaretar tverrfaglig og tverretattlig samarbeid for å bistå barn til god utvikling.

Arbeidsformen er basert på å sikre gode barnehage- og skoletilbud.

Noen barn og familier trenger bistand ut over det barnehagen kan gi, og vil få tilbud om dette.

Målet er å få til et tett samarbeid mellom barnehage, skole, foreldre og evt hjelpeapparat (PPT, barnevern, helsestasjon, psykisk helse) **tidligst mulig** for å unngå at barn utvikler vansker og lidelser.

Gi barn som trenger det - tidligst og best mulig hjelp: TIDLIG INNSATS

- **systematisk observasjon av alle 2- og 4-åringer i barnehagene; PPT, barnevern, helsestasjon -tverrfaglig oppsummering og igangsetting av evt. tiltak i samarbeid med foreldre.**
 - tilrettelegging og trening
 - veiledning av foreldre; støtte til å utvikle ny forståelse for barnet sitt, justeringer/endringer i måten de forholder seg til barnet sitt på, bekreftelse på gode samspill/relasjoner
 - veiledning av barnehagepersonale

SAMSPILLSOBSERVASJON

Kvaliteten på hverdagspedagogikken krever et personlig ansvar av den enkelte medarbeider i personalet

Samspillspartnere i en god relasjon må:

Dele fokus, dele følelser, dele intensjon = delt oppmerksomhet

Å se noe som noe - et langt, oppmerksomt og ettertenksomt blick på hverdagspraksisen i barnehagen.

Behovet for en oppmerksom tilstedeværelse hos personalet gjennom observasjon med et levende og teoretisk blick.

- Skape innsikt i små barns følelsesmessige utvikling og de voksnes påvirkning av denne
- Vi må få øye på noe som vi ikke har sett før, vi må berøres emosjonelt
- Det må skapes noe nytt, slik at praksis og forståelse kan bli gjenstand for utdyping og endring
- Dobbelt observasjonsperspektiv:
 - barns samspillsbehov
 - den voksnes samspillsevne

Det er laget en egen veiledningsplan for personalet hvor samspillsobservasjon skal være tema på avdelingsmøter og personalmøter - diskusjon og refleksjon med tanke på personlig og felles forståelse - endring av praksis.

FAGOMRÅDENE

Fagområdene rommer store læringsområder, og er ofte tilstede samtidig i temaopplegg, hverdagen/daglige lærings situasjoner (rutinesituasjoner), utflukter i naturen og i lokalsamfunnet. Arbeidet med fagområdene blir tilpasset barnets alder og modenhet, interesser, kompetanse og behov.

Vi skal ha progresjon i arbeidet. Det skal være utvikling og utfordringer helt fra barnet er ett til det blir seks år. Hver alder har sine mål, innhold, utfordringer, aktiviteter og opplevelser.

- Kropp, bevegelse og helse
- Kommunikasjon, språk og tekst
- Natur, miljø og teknikk
- Antall, rom og form
- Etikk, religion og filosofi
- Kunst, kultur og kreativitet
- Nærmiljø og samfunn

SATSNINGSOMRÅDER DE NESTE 3 ÅRENE

• NATUR OG MILJØ

- Barna skal få kunnskap i bruk av naturen under alle årstider
- Glede og mestring skal stå i fokus
- Barna skal få respekt for natur og miljø
- Få kunnskap om miljøvern og utvikle gode holdninger og verdier

Vi skal samarbeide med blant andre; Jeger og fisk, Naturvernforbundet og Svanhøvd miljøsenter.

• DRAMA

- Gi barna opplevelser og erfaringer gjennom kunst og kultur
- Utvikle god selvtillit og selvfølelse
- Stimulere kommunikasjon, språk og kreativitet

Nærmere beskrivelse av hvordan vi tenker arbeidet i praksis, kommer under hvert alderstrinn.

I tillegg, vil vi disse tre årene også arbeide spesielt med:

DET FYSISKE MILJØET - INNEROMMET

- Avdelingene skal innredes for å legge til rette for den beste helhetlige utviklingen for barna
- inne i barnehagen for de ulike avdelingene/fellesrom
- se på inventar og utstyr, plassering av disse med tanke på stimulering til allsidig lek, utfoldelse, kreativitet, utvikling av alle sanser, samlek og likeverd
- hvilke leker har vi, hvordan brukes de
- bøker og spill

KROPP, BEVEGELSE, MAT OG HELSE

- Barnas fysiske og psykiske helse skal stå i fokus.
- Vi vil legge opp til et inne - og uteliv med fysiske utfordringer. Barna skal få en god kroppsbeheerskelse, oppøve utholdenhet og oppleve mestring.
- Den emosjonelle utviklingen vil vi bedre ved bruk av samspillobservasjoner av barn-barn og voksne -barn. Vi skal også starte et systematisk arbeid som tar for seg følelser direkte: "Følelsskolen" 1-8 trinn.
- Det tredje området til god helse er mat. Vi skal lage 14 dagers meny, og arbeide konkret og praktisk med bevisstgjøring av både barn og voksne med tanke på matens betydning og sammensetning.

DAGSRYTMEN

I barnehagen har vi en struktur som vi følger fra dag til dag.

Årsaken er at barna skal oppleve trygghet og trivsel i sin daglige tilværelse:

Barna skal ha en opplevelse av kontroll, oversikt og forventninger til hva som skal skje.

Dette er ca. tider og aktiviteter, som gir rom for forandringer etter barnehagens rammer og forutsetninger. Barnehagen har åpningstid på 9 timer daglig, hver høst bestemmer flertallet av foreldrene denne.

07.15: Barnehagen åpner. Frilek på huset - åpent hus.

08.15: Morgenmøte - tidligvaktene fra alle tre avdelingene og styrer.

Informasjon - organisering - kvalitetssikring av dagen.

08.30: Frokost.

09.30: Morramøte - Bjørnehiet.

09.45: Samlingsstund - Frilek/tilrettelagt aktivitet - inne/ute.

10.00 - 12.00: Utelek. Sovetid for de minste

12.00: Samlingsstund - Bjørnehiet. Lunsj.

13.00: Hviling/frilek.

13.30: Fruktstund.

14.00: Frilek.

15.00: Utelek.

16.15: Barnehagen stenger.

1 - ÅRINGENE

Å gi barna trygghet og omsorg- ei god tilknytning er våre viktigste mål for de yngste barna det første barnehageåret. Det skal arbeides nært med foreldrene, og hvert enkelt barn skal få bruke den tiden det trenger for at tilvenningen til barnehagelivet skal bli god. Den voksne; først primærkontakten, siden de andre to, skal skape tillit og se barnets behov. Små barn har et begrenset verbalt språk, men har ofte et godt kroppsspråk. Det skal vi som voksne tolke, og møte barnet på dets nivå. Utvikling og stimulering av toåringen skjer ved hjelp av sanser, språk og fysisk aktivitet. De voksne bruker konkrete, bilder og læring gjennom handling, som metoder.

SANSEUTVIKLING:

- Vi skal lage et mobilt sanserom inne på avdeling Grubestua; her skal vi stimulere alle barnas sanser på mange ulike måter

SOSIAL UTVIKLING:

- Identitet; se seg selv og gruppa (på avdeling og siden utvide til hele barnehagen)
- Utvikle god selvtillit og selvfølelse; oppleve mestring og bli anerkjent for den barnet er
- Lære seg de daglige rutiner/dagsrytmen - bruke foto av rekkefølgen i ulike aktiviteter
- Lære enkle og konkrete regler/grenser, og strategier for god samhandling
- Medbestemmelse - gjennom kroppsspråk og ved valg av 3 alternativer (bruke bilder)
- Følelser; glad og lei seg - trøst

SPRÅKLIG UTVIKLING:

- Begrepsutvikling - bruke konkrete, peke/bildebøker - "Lille larven Aldrimett", ord følger handling
- Over og underbegrep - sortering
- Sangstund/samlingsstund daglig; tema om familien, kroppen, dyr, mat og klær. Bøker om samme tema
- Rim og regler: "Panneben, øyesten", "Tommeltott, slikkepott"
- Sanger med bevegelse: Bake, bake kake..", "Hei, jeg heter..", "Her kommer far..", "Med krøllet hale ..", Bæ, Bæ lille lam", "Mikkel rev", "Melke ku..", "Kua mi..", "Alle små.." Sanger om kroppen
- Musikk - instrumenter
- Årstidene - opplevelser ute i vær og vind

MOTORISK UTVIKLING:

- Selvstendighet; bruke kopp og skje, påkledning
- Bruke puslespill, tegne/male/bake, bruke puttekaske og bygge tårn
- Bruke trampoline, puter/tepper, ribbevegg, hinderløype inne
- Gå i ulendt terreng, ake, krype, åle - ute i barnehageområdet/utafor barnehagen

2-ÅRINGENE

Å føle seg trygg, få god omsorg og ei god tilknytning til barn og voksne i barnehagen er spesielt viktig for toåringen. Foreldrene er barnets viktigste rollemodell for å få dette til. Samarbeidet mellom hjem og barnehagen må fungere godt, og baseres på god dialog og tillit.

Utvikling og stimulering av toåringen skjer ved hjelp av sanser, språk og fysisk aktivitet. De voksne bruker konkrete, bilder og læring gjennom handling, som metoder.

SANSEUTVIKLING:

- Bruke sanserommet - stimulere alle sanser

SOSIAL UTVIKLING:

- Videreutvikle identitet; hvem er jeg? I møtet med omgivelsene; gruppa/hele barnehagen
- Arbeide med grenser og regler - lære gode strategier for å ta vare på seg selv, samtidig ta hensyn til andre
- Utvikle god selvtillit og selvfølelse; få oppleve mestring og bli anerkjent for den barnet er
- Parallelllek - "ved siden av hverandre lek" - oppdage gleden av andre barn, leker med samme lekemateriell- herming/imitering/læring
- Lære seg daglige rutiner og aktiviteter - foto av alle rutinene med ord til
- Få være med å bestemme over egen hverdag; velge ut i fra 3 alternativer/aktiviteter, se hva det enkelte barn har av ønsker og behov - voksne være oppmerksom på kroppsspråket - ikke alle har et verbalt språk enda
- Følelser - glad, lei seg og sint - hvordan kjennes det, hva kan/skal jeg gjøre?
- Påkledning og potte-dotrening

SPRÅKLIG UTVIKLING:

- Videreutvikle språk og begreper; over/underbegrep - sortering. Familien, kroppen, mat, klær og dyr
- Samling/sangstund daglig; fingerdukker og eventyrkurv
- Eventyr om "Bukkene Bruse" og "Gullhår"
- Sanglek: "Bjørnen sover"
- Bøker: "Thomas og Emma", "Den lille larven"
- Rim og regler; "Hendene på hodet", "Alle killebukkene"
- Sanger: "Fingrene våre", "Hoppe sa gåsa", "Ro, ro til", "Ro, ro, ro din båt"
- Tema: familien, kroppen, dyr, mat og klær
- Lære fargene: rød, blå, gul, rosa og grønn; være synlig
- Lære formene; trekant, firkant og sirkel - visuelt
- Lære forbokstaven i navnet sitt; være synlig
- Lære å telle til 5; henge opp på vegg
- Bruke bilder og tekst; på stol, kopp, stol...
- Tekst og bilde/foto - ulike tema
- Innføre instrumenter

MOTORISK UTVIKLING:

- Forming; trolleig, baking, maling, tegning
- Puslespill, puttekasse, tårn
- Trampoline, byggeputer, balansebom, hinderløype inne, ribbevegg
- Ute under alle årstider; oppleve og erfare konkret
- Gå, hoppe, springe, kripe, rulle, åle inne og ute
- Faste utetider - barnehageområdet/Knausenbakken

3-ÅRINGENE

Treåringen elsker å bruke kroppen, og er nå bedre både språkmessig og sosialt. De er nysgjerrige og spør mye, og leker nå begynnende rollelek/"på liksomlek". Følelsene er til tider intense og skifter fort, og barna har enda ikke lært å kontrollere disse. Treåringen vet ikke hvordan ting henger sammen, og har problemer med å skille fantasi og virkelighet. Barna liker dårlig forandring i den daglige rutinen. Samtidig er de blitt mer selvstendige, og mange er blitt renslige. Vi voksne skal skape trygghet og lære barna om seg selv og det å møte omgivelsene på en god måte. Medbestemmelse i hverdagen er viktig.

SOSIAL UTVIKLING:

- Rollelek; familielek, dukkelek, utkledding (ulike roller)
- Lære lekeregler; dele, vente på tur, spørre om lov til å være med i leken
- Jeg er meg - hvem er du? Utvikle egen identitet - personlighet
- Hva er lov/ikke lov - rett og galt/grenser. Anerkjennelse, selvtillit og selvfølelse
- Selvstendighet; smøre på maten, skjenke i koppen, kle på, gå på do
- Ordensbarn - to sammen - dekke på mattralle/bord - dele ut matbokser/kopper med mer
- Følelser; sint, glad, lei seg og redd - Følelsskolen

SPRÅKLIG UTVIKLING:

- Daglig samling/sangstund
- Dramatisere: "Geitekillingen som kunne telle til ti" - på ulike måter. Fremføre for barn/voksne/foreldre
- Rim og rytme - 3 regler; "Musehuset", "Ti små spøkelses", "A ram, sam-sam". Sangleker
- Sanger - være med i "Knausenkoret" om de vil. Trene 1g/uka
- Sanger: "Lille Hasse hare", "Kråkesangen", "Ti små indianere", "Buggi, buggi"
- Ulike musikkformer; jazz, klassisk, pop... Bruke musikk til skapende aktiviteter
- Bøker: "Kråka Knas", "Thomas og Emma" og Lillesøster bøker, "Pulverheksa".
- Trafikkopplæring; Tarkus 1g/mnd
- Tema; mat, kropp og helse: samling og matlaging; 1g/mnd
- Alfabet på veggen, 3 munnmotoriske øvelser. Preposisjoner
- Lære fargene; orange, brun, rosa, grønn, rød, blå og gul
- Lære formene; sirkel, firkant, trekant og rektangel. Telle til ti
- Brannvernuke - Eldar og Vanja
- Besøk av tanntekniker
- Læring konkret om årstidene; følge et tre. Lære om kråka og haren ; levesett og se etter spor

MOTORISK UTVIKLING:

- Tegning; blyantgrep - skrive navn, tegne hodefoting - maleteknikk, trolleig, klipping/liming, matlaging/baking
- Minirøris - eget musikkprogram for å oppøve kroppsbevissthet og kroppskontroll
- Tur til lavvo/Knausenbakken 1g/uka; ute i vær og vind
- Lære om haren og kråka
- Fisketur; Tredjevatn og tur til Prestøya/fjæra
- Hinderløype inne/ute
- Hvilestund etter lunsj

4-ÅRINGENE

Fireåringen er opptatt av hvordan verden fungerer, og hva det selv og andre klarer å gjøre. Det vil ha svar på de dypeste spørsmål i livet, i forhold til sammenhenger og relasjoner. Det skiller ikke helt enda mellom fantasi og virkelighet, og har en magisk tankegang.

Barnet er blitt mer selvstendig; klarer mye av den praktiske hverdagen, og kroppen mester mer og mer. Det har en større utholdenhet og tålmodighet i lek med jevnaldrende. Leken er kreativ, og full av liv. Lek/rolleleken er alvorlig og betyr mye i forhold til bearbeiding av egne tanker og følelser, og for å utvide egne kunnskaper og erfaringer.

Barnet trenger trygge og tydelige voksne som har kontrollen og som lærer det enkle og entydige regler; hva er lov/ikke lov. I tillegg trenger barnet anerkjennelse for den personen det er, og få være med å bestemme over egen hverdag.

SOSIAL UTVIKLING:

- Regler for barn og voksne; forståelse og medbestemmelse
- Rollelek - lære alle lekekoder (systematisk observasjon)/vennskap
- Regleleker; " Haien kommer", "Rødt lys" og "Hauk og due"
- Få god selvtillit og selvfølelse; oppleve mestring og anerkjennelse
- 1 dag i mnd - hvor barna bestemmer over hele dagen sin
- Ordensbarn - 2 barn sammen - utvide "oppgavene"
- Følelser: sint, glad, lei seg, redd og sur - "Følelsskolen"

SPRÅKLIG UTVIKLING:

- Daglig morramøte - medbestemmelse
- Daglig samlingsstund - tema
- Alfabet på veggen, lydering - munnmotoriske leker; 4 stykker
- Rim og regler: "Punktum-punktum", "Akka Bakka", "En to trø..", "Klokka ett..", "Hoppe sa gåsa", "En er en og to er to"
- Sanger: "Hvis du finner en krokodille", "En tiger er for diger", "Hode skulder", "På månen bor", "Det tusler og det tasler", "Ute på bryggekannten"
- Eventyr; "Skinnvotten" - dramatisere/fremføre for barn og voksne
- Temasamling; mat og kropp 1g/uka
- KOR; barn får velge om de vil være med i Knausenkoeret; trening 1g/uka
- Lære å telle til 20, lære ulike former
- Trafikkopplæring; Tarkus; 1g/mnd. Besøk av politi om høsten/refleks
- Lage naturbok; opplevelser/erfaringer - naturvern
- Lære om bjørn, hare, rype og rev
- Tema: kroppen, mat og helse 1g/mnd - lage blåbærpai
- Sangleker og spill (eget om kroppen),"Villkatten"(begrepslæring, Kims lek, lotto/memory
- Erfare ulike former for musikk
- Bøker: fortsettelsesbøker; oppøve konsentrasjon og hukommelse
- Bøker: "Mamma Mø", "Albert Åberg", "Pulverheksa", "Lillesøster", "Den ville ungen"
- Brannvernuke; besøk av brannbil og ambulanse

MOTORISK TRENING:

- Minirøris - eget musikkprogram for å fremme kroppsbevissthet og kroppskontroll
- Turgruppe 2g/uka. Naturvern; lære gode holdninger og verdier
- Klatring - utforskning/oppøve kondisjon
- Puslespill, forming; lære ulike teknikker, tegning, bygging, veving
- Dogåing/hygiene
- Isfiske og vinteraktiviteter
- Fjæretur; Prestøya

5-ÅRINGENE

Femåringen har fått et klarere og stabilt bilde av hva virkeligheten er, og er mer utadrettet mot verden. Barnet behersker og kontrollerer bedre både kropp og følelser, og vil bli stor. Leken er det viktigste i livet for barnet; den bearbeider opplevelser og følelser. Barnet leker nå på "ordentlig" - samlek. Fantasien blomstrer, samarbeidet går bedre, mye pga et godt språk. Venner er helt avgjørende for trivselen. Å få oppleve mestring er spesielt viktig. Femåringen vil ha regler, liker ikke tvil og usikkerhet. Voksne skal gi barnet opplevelser, utfordringer/erfaringer, og ta det med under planlegging av egen hverdag.

SOSIAL UTVIKLING:

- Lære lekekodene; strategier for god lek/vennskap. Lære å ta vare på seg selv og andre. Anerkjennelse og selvfølelse
- Regler og grenser på avdeling for barn og voksne/samfunn; inkludering/demokrati/likeverd
- Barnemøte - medbestemmelse 1g/uka
- 1 frileksdag i måneden - bestemme over hele dagen
- Følelser; sint, glad, lei seg, redd, sur, ro og skam - "Følelsskolen"
- Ansvar for kulturkafeen om høsten
- Tur til Svanhovd miljøsenter
- Overnatte i barnehagen
- Besøke andre førskolebarn/bhg og skoler

SPRÅKLIG UTVIKLING:

- Morramøte og samling daglig; info og medbestemmelse
- Alfabet; form og lyd, telle til 30, pluss/minus, klokka (hel-halv, kvart på/over)
- Kor; velge om de vil delta i Knausenkoret 1g/uka
- Erfare ulike musikktyper/til ulike aktiviteter
- Drama: "Bestefar er sjørøver" - teater for barn og voksne
- Tema: mat, kropp og helse. Hygiene.
- Næringspyramiden - naturvern. Skape gode holdninger og verdier
- Lære om bjørn, hare, rype og rev. Årstider
- Lage naturbok; bearbeiding av erfaringer/opplevelser
- Førskolegruppe 1g/uka
- Fortsettelsesbøker; oppøve hukommelse og konsentrasjon. "Doktor Proktor", "Tambar", "Bittesmåene", "Den minste reven", "Pippi og Emil", "Det er min kropp"
- Sanger; de samme som fireåringene, i tillegg "Jo mer vi er sammen", "Det er fint å ha en kompis"

MOTORISK UTVIKLING:

- Turgruppe 2g/uka; oppøve utholdenhet, kondisjon og styrke
- Skitur; fra Pumphuset til Tredjevann
- Sykkeltur og klatretur/huletur og isfiske
- Svømmekurs 5 dager i juni
- Baking/matlaging, forming, bygging og puslespill
- Hviling

TRADISJONER I KNAUSEN BARNEHAGE

HØST	AUGUST SEPTEMBER OKTOBER	Tilvenning av nye barn - foreldresamtaler/møte. Regler/grenser - for barn og voksne; hva må til for at alle skal trives, og bli en del av gruppa - inkludering. Familien - grillfest - SU. Besøk av politi - refleksbruk.
VINTER	NOVEMBER DESEMBER JANUAR FEBRUAR MARS	Kulturkafe - 5 årsgruppa ansvar. Mørketidsmarkering. Kirkebesøk - juleevangeliet - 3-6 år. Luciafeiring. Nissefest. Julebord. Omvendt julekalender. Juletreffest - SU. Solfest. Samefolkets dag. Barents Spectacle. Karneval m/drama. Vinteraktiviteter. Barnehagedagen. Påskebudskap - besøk av kateket. Vintertur til Knausenbakken 3-6 år.
VÅR	APRIL MAI	Barnekunstutstilling. Rydding i og utafør barnehagen. Feiring av Norges nasjonaldag: 17.mai. Brannvernuke: 2- 6 år. Besøk av brannbil og ambulanse.
SOMMER	JUNI JULI	Markere russisk nasjonaldag - 12.juni. Sommerfest St.Hansfeiring.

SAMISK SPRÅK OG KULTUR

Samisk språk og kultur er en del av vår felles arv.

Både grunnloven og flere internasjonale konvensjoner tilsier at den samiske kulturen skal sikres, videreutvikles og videreføres til de kommende generasjoner. Vi i barnehagen skal synliggjøre det samiske. Dette uavhengig om vi har samiske barn her eller ikke. På denne måten skal vi ta vare på vår nasjonale arv.

Vi har mange tradisjoner i barnehagen som både er typisk for den samiske og den norske kulturen; eks isfiske og bærplukking. Vi bruker lavvo hver eneste uke i forbindelse med satsningsområdet vårt, og lærer barna å ta vare på naturen.

Vi vil flette det samiske inn som en naturlig del av aktivitetsplanen, og ikke lage en egen plan.

ANDRE KULTURER

I tillegg til samisk kultur, er det særlig to andre kulturer som preger vårt lokalsamfunn. Den finske og den russiske.

På samme måte som den samiske kulturen vil vi flette disse naturlig inn i barnehagens aktivitetsplan. Den russiske kulturen har vi arbeidet med i flere år. Russland er en del av tema ang internasjonalt arbeid deler av oktober. Kulturkafe - hvor solidaritet og nestekjærlighet er viktige mål.

Inntektene har gått til fadderbarnet vårt Anton i Kandalaksha som har bodd i SOS-barnebyen der. Nå har Anton fått fosterforeldre, slik at vi må få ett nytt barn. I tillegg har vi Omvendt julekalender i desember måned - til barnehjem i Murmansk.

I forhold til den finske kulturen feirer vi nasjonaldag med samling, musikk og finsk lunsj.

Om vi får barn fra andre kulturer skal vi også markere og lære om denne.

SAMARBEID MED BARNAS HJEM

Barnehagen skal sammen med hjemmet gi barna et godt grunnlag for utvikling, livslang læring og til aktiv deltakelse i et demokratisk samfunn. Foreldrene har ansvar for oppdragelsen til barnet sitt.

Kontakten mellom barnehagen og foreldrene skal være preget av gjensidig respekt og anerkjennelse.

Foreldrene skal ha medvirkning på barnehagens virksomhet gjennom foreldreråd og samarbeidsutvalg. Barnehagen skal ta hensyn til foreldrenes forventninger og ønsker, hjelpe og veilede, og gi informasjon om andre hjelpeinstanser dersom det er nødvendig. Brukerundersøkelser 1 gang i året.

FORELDREMØTER

Personalet inviterer alle foreldre til møte hver høst. Her diskuteres for eksempel barnehagens mål og innhold, praktiske ting og ulike tema tas opp. Her blir også medlemmer til Samarbeidsutvalget for barnehagen valgt.

Eget foreldremøte for førskolebarna i januar.

FORELDRESAMTALER

Det blir 2 ganger i løpet av barnehageåret innkalt til foreldresamtaler med pedagogisk leder. Flere kan avtales når som helst dersom foreldre eller pedagogisk leder mener det trengs!!

Her diskuteres enkeltbarnets utvikling og trivsel, behov og ønsker - skriftlig avtale om videre arbeid skal underskrives av pedagogisk leder og foreldre. Dette for å dokumentere og ansvarliggjøre begge parter.

"Alle med" - observasjonsskjema brukes.

FORELDREKAFFE/FORELDREMIDDAG

Foreldre blir invitert til ulike arrangementer i barnehagen. Faste invitasjoner er: kulturkaffe i oktober, luciafeiring, sommerfest i juni med mer.

PERIODEPLANER - MÅNEDSPLAN - INFORMASJON/DOKUMENTASJON

Plan for den enkelte avdeling, og plan for gruppa på tvers av avdelingene som barnet går i, blir sendt ut hver måned/halvår. Vi vil bruke mail for å nå ut til alle. Evaluering blir sendt ut etter avsluttet periode.

Egen førskoleplan for arbeidet i førskolegruppa, og plan for overgangen barnehage - skole blir sendt ut til førskoleforeldre/foresatte.

Ellers blir beskjeder og annen informasjon hengt opp på dører og oppslagstavla i garderoben. Viktig at disse blir lest og fulgt opp!!!

Evaluering/informasjon fra dagen blir skrevet på tavle eller på blokk ute i garderoben.

Info ang. enkeltbarn blir lagt i garderobehylla eller sendt ut på mail anonymisert. Den viktigste kontakten skjer i hente- og bringesituasjonene daglig.

SAMARBEIDSUTVALGET - ARRANGEMENTER

Samarbeidsutvalget inviterer foreldre og barn til flere sammenkomster i løpet av barnehageåret; turer, temakvelder, juletreffester, grillfest m.m.

SAMARBEID - EKSTERNT

For å kunne gi barna et best mulig helhetlig tilbud, er det nødvendig at barnehagen samarbeider med andre instanser utafør barnehagen.

Tverrfaglighet og helhetstenkning er viktig - **Kvellomodellen.**

Personalet har taushetsplikt i samsvar med barnehageloven, og må innhente samtykke fra foreldre før slikt samarbeid kan skje i forhold til enkeltbarnet.

GRUNNSKOLEN

Barnehagen samarbeider med ulike barnehager, skoler og fritidsordninger for å få til en god overgang fra barnehagen til 1. klasse og skolefritidsplass.

Barnehagen og skolene har seinhøstes et samarbeidsmøte, hvor vi blir enige om å arbeide videre etter en felles skriftlig plan;

Handlingsplan for overgang barnehage - skole.

Denne får førskoleforeldre/foresatte utlevert i barnehagen.

Målet er at barna skal få en trygg og god overgang/skolestart; bli litt kjent med skolen før de starter og glede seg til å begynne.

Barnehagen har om våren en overgangsamtale med skolen ang enkeltbarnet.

Informasjonen blir gitt i samarbeid med, og med skriftlig samtykke fra foreldrene. I forhold til barn med spesielle behov, blir det avholdt egne møter i tillegg, for å lage et skoletilbud som er spesielt tilrettelagt for disse barna.

BARNEVERNSTJENESTEN

Barnehagen har i følge barnehageloven § 22 pålagt opplysningsplikt uten hinder av taushetsplikten overfor barnevernet når det er grunn til å tro at barn blir mishandlet eller at det kan være andre former for alvorlig omsorgssvikt.

Barnehagen er et benyttet tiltak fra barnevernet, enten som et frivillig eller som et pålagt tiltak.

HELSESTASJONEN

Helsestasjonen er en samarbeidspart i forhold til barn med spesielle behov, de skal bidra med råd og veiledning i forhold til legemiddelhåndtering og smittevern. I tillegg hjelpe til med kartlegging av barns språk og motorikk.

PEDAGOGISK-PSYKOLOGISK TJENESTE

PPT er sakkyndig faglig instans når det gjelder barn med nedsatt funksjonsevne, med tanke på tilråding om spesialpedagogisk hjelp. Der barn får et slikt vedtak, skal PPT samarbeide om og hjelpe enkeltbarn i barnehagen, gi råd og veiledning til personalet og til foreldre i deres hjemmesituasjon. Foreldre må gi sitt samtykke og være aktivt med i samarbeidet om eget barn.

PLANLEGGING, DOKUMENTASJON OG VURDERING

Styrer har ansvar for og skal lede arbeidet med planlegging, dokumentasjon og vurdering. Pedagogiske ledere har sammen med styrer et ansvar for at de andre i personalgruppa får en felles forståelse for hvilke rammer og mål det skal jobbes i forhold til. Hver enkelt ansatt har ansvar for å vurdere og reflektere over egen rolle som forbilde og rollemodell for barna, og for den kvalitet som gis til brukerne. Barna skal tas med i arbeidet, og foreldre skal få informasjon og få medvirke.

Hensikten er å bli bedre kvalitetsmessig i forhold til mål og visjon, og for at barnehagen skal være i utvikling som organisasjon.

	HVA	HVORDAN	NÅR	HVEM
PLANLEGGING	-mål	Medarbeidersamtale	2 g året	Alle ansatte
		Planleggingsdager	5 dager/år	
		Personalmøter	Hver mnd	
	-innhold	Avdelingsmøter	Hver uke	Styrer/Ped. ledere
		Ped.leder møter	Hver uke	
	-aktiviteter	Årsplan	Hvert 3. år	Alle ansatte
		Periode/mnd plan	Halvår/mnd	Styrer/ Ped.ledere
		Foreldremøter/ Samtaler	1/2 g året	Styrer Enhetsleder barnehager.
		Brukerundersøkelser Foreldre - felles SVK	Hver vinter	
-metoder	Barns utvikling og trivsel. Samspill og relasjon mellom barn og voksne. Medvirkning og kommunikasjon.	Observasjoner - skriftlige Relasjon/samspill mellom: barn-barn, voksne-barn. Praksisfortellinger.	Ukentlige og månedlige observasjoner og oppfølging. Fortløpende.	Alle ansatte, men ped.leder ansvar for oppfølging
		Refleksjon - endring av praksis. Basert på observasjoner, praksisfortellinger og barnas tilbakemeldinger.	Avd.møter, personalmøter, planleggingsdag	
VURDERING				

BARNDOMSMINNER

Det er noe jeg eier og elsker og dyrker
noe som gleder og
noe som styrker.

Noe som ingen ifra meg kan fjerne,
noe jeg bærer bestandig og gjerne.

Noe jeg tar frem når
tristheten kommer,

noe som varmer og lukter av sommer.

Noe som aldri vil slutte og skinne

BARNDOMMENS kjære

umistelige minne.

A.Bjørndal

